

Kendelse

afsagt den 18. februar 2020

Sag nr. 2019-80-0391

[Klager]

mod

Ekstra Bladet

[Klager] har klaget til Pressenævnet over Ekstra Bladet, idet [Klager] mener, at god presse-skik er tilsidesat.

[Klager] har klaget over, at Ekstra Bladets artikel *"Dømt for kæmpe svindelnummer: Nu starter han rådgivningsfirma"*, der blev bragt den 2. november 2019 på Ekstra Bladets net-avis ekstrabladet.dk indeholder ukorrekt information. [Klager] har desuden klaget over, at forelæggelsen ikke fandt sted i rimelig tid.

1 Sagsfremstilling

Forud for offentliggørelsen

Forud for offentliggørelsen af den påklagede artikel sendte Ekstra Bladet en mail torsdag den 31. oktober 2019 kl. 12:06 til [Klager] med følgende ordlyd:

"Hej [Klager],
Jeg kan se, at du har startet rådgivningsvirksomheden [Klagers virksomhed], og i den forbindelse har jeg et par spørgsmål:
Hvad er det for en slags rådgivning, som dit selskab tilbyder?
Har du allerede haft kunder?
Hvad er det for nogle kunder, du gerne vil rådgive?
Du er personligt konkurs, har konkurskarantæne og er dømt for svindel i byretten.
Hvad mener du, at du har at tilbyde indenfor virksomhedsrådgivning?
Du er som altid velkommen til at ringe på [Telefonnummer] eller alternativt svare her på mail. Jeg vil gerne bede dig svare senest fredag kl. 12.
Bedste hilsner,
[Journalisten]
Erhvervsjournalist"

Den påklagede artikel

Ekstra Bladet bragte den 2. november 2019 på Ekstra Bladets netavis ekstrabladet.dk artiklen ”Dømt for kæmpe svindelnummer: Nu starter han rådgivningsfirma” med følgende under-rubrik:

”[Klager] er dømt for storsvindel. Alligevel har han startet et firma inden for virksomhedsrådgivning.”

Af artiklen fremgår følgende:

”Han er personligt konkurs, har fået konkurskarantæne i tre år og blev i starten af 2019 idømt en rekordlang fængselsstraf for svindel for mere end 400 mio. kr.

Alligevel vil [Klager], nu tilsyneladende til at rådgive andre.

I hvert fald har han startet selskabet [Klagers virksomhed], der beskæftiger sig med ”virksomhedsrådgivning og anden rådgivning om driftsledelse”. Det fremgår af oplysninger i CVR-registret.

Ekstra Bladet har stillet [Klager] en række spørgsmål til hans nye selskab, men han har ikke svaret.

Den skandaleramte direktør har anket sin fængselsdom til Østre Landsret, hvor sagen skal behandles fra januar 2020 og flere måneder frem. Han er derfor på fri fod.

Fik konkurskarantæne

For knap et år siden blev [Klager] idømt tre års konkurskarantæne, fordi han ifølge Retten i Roskilde havde gjort sig skyldig i ”groft uforsvarlig forretningsførelse” som [Stilling] i Hesalight.

Lysselskabets konkurs i november 2016 medførte et stort tab for en række investorer, bl.a. Pensiondanmark, IKEA og Pensam, som havde givet selskabet et lån på samlet ca. 600 mio. kr.

Konkurskarantænen forhindrer ham i at stå i spidsen for et dansk anpart- eller aktieselskab, men [Klagers virksomhed] har status af ”enkeltmandsvirksomhed”.

Nyt comeback-forsøg

Det er ikke første gang, at [Klager] forsøger sig med et comeback efter Hesalights konkurs.

I månederne efter konkursen lancerede han et andet konsulentfirma med navnet Hesalight002.

- Det er jo version 2 af en kæmpe succes, og lige om lidt er jeg klar til at annoncere de første ordrer. Eller det er jo ikke mig, men de selskaber, jeg arbejder for, som får ordrene, sagde han i den forbindelse til Børsen.

Halvandet år senere blev han dog idømt syv års ubetinget fængsel af Byretten i Roskilde for bedrageri, dokumentfalsk, mandatsvig, skyldnersvig og momssvig for mere end 400 mio. kr.

Hesalight002's hjemmeside er i dag lukket.”

Til artiklen er der indsat en faktaboks med overskriften ”Hesalight-skandalen” og følgende indhold:

”I efteråret 2015 lignede lysvirksomheden Hesalight fra Roskilde en kæmpe succes. Selskabets regnskaber viste en voldsom vækst og store millionoverskud, som blev tjent på at sælge lamper til kommuner og private virksomheder over hele verden. Desuden var det lykkedes Hesalight at få et lån på samlet ca. 600 mio. kr. fra pensionskasserne Pensam og Pensiondanmark samt IKEA-koncernen og Danske Bank. Men i foråret 2016 krakelerede glansbilledet, da Børsen kunne afsløre, at Hesalight havde løjet om blandt andet kunder og direktørens uddannelse i det materiale, der var brugt til at skaffe det store lån.

Herefter havnede Hesalight i en sand mediestorm, der kulminerede, da Erhvervsstyrelsen dumpede de imponerende regnskaber og krævede helt nye. I de nye regnskaber var de store millionoverskud forsvundet.

I efteråret 2016 viste det sig, at lånet på 600 mio. kr. var brugt, og Hesalight gik konkurs. På konkursdagen ransagede Bagmandspolitiet selskabets kontor og flere andre adresser, blandt andet [Klager]s villa.

I januar 2019 blev [Klager] i Byretten i Roskilde dømt skyldig i bedrageri, dokumentfalsk, momssvindel, mandatsvig og skyldnersvig for mere end 400 mio. kr.

Dommen lød på syv års ubetinget fængsel - ligesom [Person A] i 2009 blev idømt for sin svindel i IT Factory. [Klager] har dog anket til Østre Landsret med krav om pure frifindelse.”

Øverst i artiklen er der indsat et billede af [Klager] med følgende billedtekst:

”Svindeldømte [Klager] har oprettet et nyt rådgivningsfirma. Foto: [Fotograf 1]”

Der er desuden indsat et billede af Hesalight med følgende billedtekst:

”Hesalight i Roskilde lignede længe en kæmpe succes, men endte med en konkurs og afsløring af kæmpe svindel. Foto: [Fotograf 2]”

Endelig er der indsat endnu et billede af [Klager] med følgende billedtekst:

”[Klager] forsøgte sig i kølvandet på Hesalights konkurs med konsulentfirmaet Hesalight002. Det selskabs hjemmeside er nu lukket. Foto: [Fotograf 1]”

[Klager]s klage er modtaget i Pressenævnet den 4. november 2019.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]s synspunkter

God presseskik

Korrekt information og forelæggelse

[Klager] har anført, at Ekstra Bladets artikel *"Dømt for kæmpe svindelnummer: Nu starter han rådgivningsfirma"* der omhandler, at [Klager] har startet et privat firma op, indeholder en række fejl, som giver et forkert billede af firmaet og [Klager].

Formuleringen i overskriften om et "kæmpe svindelnummer" er direkte forkert. [Klager] har anført, at han ikke er dømt for et kæmpe svindelnummer, men for andre forhold, hvilket fremgår af dommen, som i øvrigt er anket. Formuleringen giver læseren et forkert indtryk.

Af artiklen fremgår det desuden, at: *"Ekstra Bladet har stillet [Klager] en række spørgsmål til hans nye selskab, men han har ikke svaret"*, hvilket er forkert og misvisende. Der er tale om et personligt ejet firma og ikke et selskab. Der er stor forskel, og formuleringen efterlader læserne med en forkert forståelse for, hvad der er muligt, når man har fået konkurskarantæne med videre.

[Klager] har i den forbindelse oplyst, at det er ulovligt for ham at drive og/eller sidde i ledelsen i et selskab.

Artiklen giver læseren en forståelse af, at man gerne må drive selskab, når man er underlagt konkurskarantæne. Det er misvisende, og Ekstra Bladet prøver at fortælle en historie om et system, der ikke virker.

[Klager] modtog en mail fra Ekstra Bladets journalist den 31. oktober 2019 kl. 12:06 med en række spørgsmål, der skulle være besvaret inden kl. 12 dagen efter. Dette er naturligvis en alt for kort tidsfrist til at svare på spørgsmål af den karakter seriøst.

Af mailen fremgik følgende:

"Hej [Klager],
Jeg kan se, at du har startet rådgivningsvirksomheden [Klagers virksomhed], og i den forbindelse har jeg et par spørgsmål:
Hvad er det for en slags rådgivning, som dit selskab tilbyder?
Har du allerede haft kunder?
Hvad er det for nogle kunder, du gerne vil rådgive?
Du er personligt konkurs, har konkurskarantæne og er dømt for svindel i byretten.
Hvad mener du, at du har at tilbyde indenfor virksomhedsrådgivning?
Du er som altid velkommen til at ringe på [Telefonnummer] eller alternativt svare her på mail. Jeg vil gerne bede dig svare senest fredag kl. 12.
Bedste hilsner,
[Journalisten]
Erhvervsjournalist"

Spørgsmålene er ikke "overskuelige", som Ekstra Bladet har anført, hvorfor svartiden ikke på nogen måde er rimelig set i lyset af omfanget af spørgsmålene.

Artiklen indeholder oplysninger, der er både skadelige, krænkende og agtelsesforringende, hvorfor [Klager] som minimum skulle have haft 48 timer til at besvare spørgsmålene.

Artiklen giver et ensidigt billede af, hvad der er muligt og går alene på ”at svine [Klager]s person til”.

2.2 Ekstra Bladets synspunkter

God Presseskik

Korrekt information og forelæggelse

Ekstra Bladet har anført, at det er fuldstændigt korrekt og berettiget, når Ekstra Bladet i den påklagede artikel bruger formuleringen ”dømt for kæmpe svindelnummer”.

Ekstra Bladet har i den forbindelse henvist til en dom, der blev afsagt den 24. januar 2019 i en straffesag mod [Klager].

Det fremgår af dommen, at [Klager] blev dømt for bedrageri af særlig grov beskaffenhed, jf. straffelovens § 279, jf. § 286, stk. 2 (bedrageri for 351 mio.), dokumentfalsk af særlig grov karakter efter straffelovens § 171, stk. 2, jf. § 172, stk. 2, mandatsvig af særlig grov beskaffenhed efter straffelovens § 280 nr. 1, jf. § 286, stk. 2, (mandatsvig for kr. 45 mio.), skyldnersvig af særlig grov beskaffenhed efter straffelovens § 283, stk. 1 nr. 3, jf. § 286, stk. 2, (skyldnersvig for kr. 1,8 mio.) og momssvig af særlig grov karakter efter straffelovens § 289, jf. momslovens § 81, stk. 3, jf. stk. 1 nr. 1 (momssvig for kr. 15 mio.).

[Klager] blev idømt ubetinget fængsel i syv år.

[Klager] har desuden klaget over, at følgende, der fremgår af artiklen, ikke er korrekt:

”Ekstra Bladet har stillet [Klager] en række spørgsmål til hans nye selskab, men han har ikke svaret”.

[Klager] har henvist til, at han har opstartet et personligt ejet firma og ikke et selskab. Artiklen omtaler, at [Klager] har startet en rådgivningsvirksomhed, efter han er blevet dømt for bedrageri med videre.

I forhold til artiklens indhold og sagens substans er det irrelevant og uden betydning, om [Klager] driver sin nye virksomhed gennem et helejet aktieselskab eller anpartsselskab – eller som personlig ejet enkeltmandsvirksomhed.

Desuden fremgår det faktisk af den påklagede artikel, at der er tale om en personlig drevet virksomhed:

”Konkurskarantæne forhindrer ham i at stå i spidsen for et dansk anparts- eller aktieselskab, men [Klagers virksomhed] har status af ”enkelthandsvirksomhed”.

Endelig har [Klager] anført, at han ikke skulle have haft tid nok til at svare på Ekstra Bladets henvendelse vedrørende sagen.

Som det fremgår af Ekstra Bladets skrivelse af den 31. oktober 2019 til [Klager], har han haft et helt døgn til at svare på fire korte og simple spørgsmål.

Der er tale om enkle og overskuelige spørgsmål, som [Klager] har haft rimelig tid til at svare på. Som anført i Ekstra Bladets henvendelse til [Klager] kunne han også blot have kontaktet Ekstra Bladets journalist, Nicolai Vorre, telefonisk.

Faktum er i øvrigt tydeligvis, at [Klager] under alle omstændigheder ikke har ønsket at kommentere sagen eller deltage i et interview, uanset hvor lang tid han havde haft til at svare Ekstra Bladets journalist.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Martin Lavesen, Anja Lundberg Andersen, Ulrik Holmstrup og Marlene Borst Hansen.

Kompetence

Pressenævnet bemærker indledningsvis, at det følger af medieansvarslovens § 34, at ”*massemediernes indhold og handlemåde*” skal være i overensstemmelse med god presseskik. Det er således mediet og ikke den enkelte journalist eller skribent, som er part i Pressenævnets sag.

God presseskik

Korrekt information

[Klager] har klaget over, at artiklen indeholder ukorrekt information, herunder særligt formuleringen ”kæmpe svindelnummer”, samt at hans virksomhed omtales som et selskab.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives eller gengives, er korrekte. Oplysninger, der kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende, jf. de vejledende regler for god presseskik punkt A.1 og A.3.

Det er ubestridt, at [Klager] ved dom af 24. januar 2019 i byretten blev idømt ubetinget fængsel i syv år for bedrageri af særlig grov beskaffenhed, dokumentfalsk af særlig grov karakter, mandatsvig af særlig grov beskaffenhed, skyldnersvig af særlig grov beskaffenhed og moms-
svig af særlig grov karakter, og at [Klager] har anket dommen til frifindelse.

Det er desuden ubestridt, at [Klager] er i konkurskarantæne og har oprettet enkeltmandsvirksomheden "[Klagers virksomhed]".

Pressenævnet finder, at formuleringen *"Dømt for kæmpe svindelnummer"* klart fremstår som Ekstra Bladets subjektive vurdering af, hvad der danner baggrund for [Klager]s dom i byretten. Henset til, at [Klager] blev idømt syv års ubetinget fængsel for blandt andet bedrageri og dokumentfalsk ved dom af 24. januar 2019, finder Pressenævnet ikke anledning til at udtale kritik af formuleringen. Nævnet bemærker hertil, at det fremgår af omtalen, at [Klager] har anket dommen til frifindelse.

For så vidt angår benævnelsen "selskab", når der rettelig er tale om en enkeltmandsvirksomhed, finder Pressenævnet, at det havde været hensigtsmæssigt, såfremt Ekstra Bladet konsekvent havde brugt den korrekte betegnelse om [Klager]s virksomhed, men henset til at det fremgår af artiklen, at *"Konkurskarantænen forhindrer ham [[Klager], Pressenævnet] i at stå i spidsen for et dansk anpart- eller aktieselskab, men [Klagers virksomhed] har status af "enkeltpersonvirksomhed"*, finder nævnet ikke grundlag til at udtale kritik heraf.

Forelæggelse

[Klager] har klaget over, at han ikke fik rimelig tid til at besvare Ekstra Bladets spørgsmål forud for artiklens offentliggørelse.

Som sagen er oplyst for Pressenævnet, lægger nævnet til grund, at Ekstra Bladet ved mail af 31. oktober 2019 sendte [Klager] fire spørgsmål, som han fik 24 timer til at besvare. Det er ubestridt, at [Klager] ikke reagerede på Ekstra Bladets henvendelse.

Pressenævnet finder, at [Klager] ved henvendelsen den 31. oktober 2019 med en svarfrist 24 timer senere, fik rimelig tid til at reagere på henvendelsen med spørgsmål. Nævnet har lagt vægt på, at det burde have været muligt for [Klager] at besvare spørgsmålene uden længere forberedelsestid. Pressenævnet finder herefter ikke anledning til at udtale kritik af Ekstra Bladets forelæggelse.